

Bilag 1. Administrationsgrundlag

I dette dokument beskrives de lovbundne regler vedrørende offentlighedens adgang til naturen samt vores procedure for arbejdet med sikring af offentlighedens adgang til kyst og øvrig natur.

1. Hvordan arbejder vi med sikring af offentlighedens adgang til kyst og natur?

Vi arbejder med adgang til kyst og natur gennem følgende skridt:

1. Udvalgelse af område til fysisk gennemgang af hindringer for offentlighedens adgang. Området vælges ud fra en overordnet prioritering, eksempelvis hvor mange der påvirkes.
2. Området gennemgås på kort og det undersøges, om der er relevante tilladelser og afgørelser.
3. Fysisk gennemgang af hindringerne på lokationen.
4. Hvis der observeres hindringer for offentlighedens adgang, undersøges det om hindringerne er i modstrid med adgangsreglerne og eventuelle andre lovgivninger. Det er kommunen, der vurderer dette.
5. Hvis det er tilfældet, kontaktes ejeren. Der vil ofte være en fælles besigtigelse af forholdet. Uanset om der er en fælles besigtigelse eller ej, skal ejeren høres i sagen.
6. Andre relevante parter høres.
7. Hvis forholdet *ikke* vurderes at være i strid med adgangsreglerne, laves der en tilsynsafgørelse. Den kan påklages af klageberettigede organisationer.
8. Hvis forholdet vurderes at være i modstrid med adgangsreglerne, skal det lovliggøres.
9. Hvis ejeren er indstillet på at lovliggøre forholdet, laves en aftale med en frist for lovliggørelse. Det lovliggjorte forhold skal dokumenteres efterfølgende.
10. Er ejeren *ikke* indstillet på at lovliggøre forholdet eller overholdes aftalen ikke, varsles der et påbud om lovliggørelse inklusiv en partshøring med en tidsfrist.
11. Partshøringen kan medføre en ændring i sagsgangen.
12. Hvis fristen ikke overholdes, påbydes forholdet lovliggjort indenfor en tidsfrist.
13. Hvis påbuddet ikke imødekommes indenfor tidsfristen, anmeldes forholdet til politiet, som overtager sagen.

Vi gør opmærksom på, at den fysiske gennemgang kan medføre håndhævelsessager efter andre lovgivninger også, f.eks. kystbeskyttelsesloven, bekendtgørelse om bade – og bådebroer, vejloven m.fl.

2. Offentlighedens adgang til naturen

Der er i Danmark ikke nogen almindelig adgangsret til naturarealer, veje, stier m.v. man ikke selv ejer. Offentlighedens adgang på anden mands grund kræver altså lovhjemmel.

Vejlovene samt mark- og vejfredsloven er udgangspunktet for reguleringen af adgang.

Offentlighedens adgang til naturen varetages af adgangsreglerne i 'Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse' (Naturbeskyttelsesloven) og uddybes i 'Bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen' (Adgangsbekendtgørelsen). Hertil kommer Vandløbslovens regler.

Natur- og miljøklagenævnet træffer løbende afgørelser af påklagede adgangssager. Vi benytter klagenævnets fortolkninger af adgangsreglerne i sagsbehandlingen.

Hvor gælder adgangsreglerne

Adgangsreglerne gælder i det åbne land eller det, der efter en konkret vurdering opleves som det åbne land. Arealer i tæt bymæssig bebyggelse er ofte ikke omfattet af adgangsreglerne, men det kommer an på, hvordan området opleves. Det er derfor ikke alle steder langs kysten, for eksempel, at offentligheden har ret til at gå.

Naturbeskyttelseslovens adgangsregler

Færdsel langs **strand og kyst** (Naturbeskyttelseslovens § 22)

Hvor adgangsreglerne gælder, er hovedreglen at:

- Strande og kyster er åbne hele døgnet for færdsel til fods, kortvarigt ophold og badning.
- Det er tilladt kortvarigt at have en båd uden motor liggende på strandkanten.
- Færdsel med hunde er tilladt og hunde må gå løse 1. oktober – 31. marts.
- Ridning er tilladt fra 1. september – 31. marts.
- Adgangen må ikke forhindres eller vanskeliggøres.

Undtagelser fra denne hovedregel er, at:

- Der er ikke adgang til arealer, der før 1. januar 1916 er inddraget som have eller erhverv.
- Der er ikke adgang til havne- eller forsvarsanlæg.
- Der må ikke tages ophold eller bades indenfor 50 m fra boliger på privat strand.

Uddybning fra Adgangsbekendtgørelsens § 2:

- Kørestole, herunder el-kørestole og 3-hjulede knallerter for handicappede, og trækning af cykler, barnevogne og lign. er tilladt, hvor færdsel til fods er tilladt.

Færdsel i skove (Naturbeskyttelseslovens § 23)

Hvor adgangsreglerne gælder, er hovedreglen at:

- Skove er åbne hele døgnet for færdsel til fods og på cykel samt ophold.
- Hunde skal føres i snor.
- Adgangen må ikke forhindres eller vanskeliggøres.
- Man har pligt til at oplyse navn og bopæl på forlangende af skovejeren.
- Ridning er tilladt på privat fællesvej gennem skov.

Undtagelser fra denne hovedregel er, at:

- Der er ikke adgang til skovarealer afmærket som militære anlæg
- Ejeren kan forbyde adgang på dage, hvor der holdes jagt.
- Ejeren kan forbyde adgang i områder, hvor der foregår intensivt skovningsarbejde.
- Ejeren kan ved lovlig skiltning indskrænke adgangen til cykling der medfører særlige problemer.
- Ejeren kan ved lovlig skiltning indskrænke ridning på privat fællesvej gennem skov.
- I private skove (ikke offentlige stiftelser):
 - Færdsel til fods og på cykel kun på stier og veje.
 - Adgang fra kl. 6 til solnedgang.
 - Ophold må ikke finde sted inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger.
 - I skove under 5 ha må ejeren ved lovlig skiltning indskrænke offentlighedens adgang.

Uddybning fra Adgangsbekendtgørelsens §§ 4-16:

- Kørestole, herunder el-kørestole og 3-hjulede knallerter for handicappede, og trækning af cykler, barnevogne og lign. er tilladt, hvor færdsel til fods er tilladt.
- Det er ikke tilladt at passere stengærder, jordvolde og andre hegn, der afgrænser skoven bortset fra gennem lovlige passager.
- Organiserede aktiviteter kræver ejers tilladelse, hvis der deltager mere end 30 eller 50 hvis det er skoleklasser, spejdere og lign.
- I offentligt ejede skove:
 - Færdsel til fods er tilladt både på og udenfor stier og veje.
 - Cykling og 3-hjulede knallerter for handicappede kun på veje og stier.
 - Kælkning og skiløb er tilladt.
 - Ridning er kun tilladt på nærmere beskrevne veje og stier og ejer kan ved lovlig skiltning lukke udvalgte områder og stier.
 - Ejer kan fastsætte yderligere regler for ridning og lystkørsel med hestekøretøjer.
 - Badning i skovens vandløb og søer er tilladt.
 - Skøjteløb på is er tilladt.
 - Færdsel med fartøjer på skovens søer og vandløb er ikke tilladt, medmindre andet følger af vandløbslovens regler.

Færdsel på **udyrket areal** (Naturbeskyttelseslovens § 24)

Hvor adgangsreglerne gælder, er hovedreglen at:

- Udyrkede arealer er åbne hele døgnet for færdsel til fods samt ophold.
- Hunde skal føres i snor.
- Adgang til hegnede udyrkede arealer uden græssende dyr, gennem låger, led, stenter eller lignende, hvis der ikke er opsat lovlige skilte, der forbyder færdslen.

Undtagelser fra denne hovedregel er, at:

- Ejeren kan forbyde adgang på dage, hvor der holdes jagt.
- Ejeren kan forbyde adgang i områder, hvor der foregår intensivt landbrugsarbejde.
- På private udyrkede arealer:
 - Adgang fra kl. 6 til solnedgang.
 - Ophold må ikke finde sted inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger.
 - Ikke adgang til hegnede arealer uden led, låger, stenter el. lignende.
 - Ikke adgang til hegnede arealer med lovlige skilte der forbyder færdsel.
 - Ikke adgang til udyrkede bræmmer langs vandløb, medmindre de grænser op til arealer med offentlig adgang.

Uddybning fra Adgangsbekendtgørelsens §§ 17-21:

- Kørestole, herunder el-kørestole og 3-hjulede knallerter for handicappede, og trække cykler, barnevogne og lign. er tilladt, hvor færdsel til fods er tilladt.
- Organiserede aktiviteter kræver ejers tilladelse, hvis der deltager mere end 30 eller 50 hvis det er skoleklasser, spejdere og lign.
- Det er ikke tilladt at færdes eller opholde sig i rørbevoksninger.
- På offentligt ejede udyrkede arealer:
 - Kælkning og skiløb er tilladt bortset fra i klitter og rørbevoksninger.
 - Badning i vandløb og søer er tilladt, medmindre andet fremgår af skilte.

Færdsel på **veje og stier** (Naturbeskyttelseslovens § 26)

Hvor adgangsreglerne gælder, er hovedreglen at:

- Der er adgang til fods og på cykel på veje og stier.

Undtagelser fra denne hovedregel er, at:

- Ejer kan ved lovlige skiltning forbyde følgende:
 - Færdsel der er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen.
 - Færdsel der i særlig grad generer privatlivets fred.
 - Færdsel ved behov for beskyttelse af dyre- og planteliv.
- Ejeren kan forbyde færdsel ad private enkeltmandsveje og-stier på dage, hvor der holdes jagt.
- Ejeren kan forbyde færdsel ad private enkeltmandsveje og-stier på dage, hvor færdsel er forbundet med fare på grund af intensivt landbrugsarbejde.

Uddybning fra Adgangsbekendtgørelsens §§ 22-24:

- Kørestole, herunder el-kørestole og 3-hjulede knallerter for handicappede, er tilladt.
- På private enkeltmandsveje og stier skal hunde føres i snor.

Nedlæggelse af veje og stier (Naturbeskyttelseslovens § 26a)

Hvor adgangsreglerne gælder, er hovedreglen at:

- Ejers ønske om nedlæggelse af veje og stier som:
 - Er gennemgående.
 - Fører til strand/kyst, skov eller udyrket areal.
 - Fører til særlige udsigtspunkter, kulturminder og lignende.Skal meddeles skriftligt til kommunen.
- Ejer kan nedlægge vejen/stien, hvis kommunen ikke træffer afgørelse, indenfor 4 uger, om at ville foretage en nærmere vurdering af vejen/stiens rekreative betydning.
- Kommunen kan træffe afgørelse om, at vejen ikke må nedlægges, hvis vejen/stien har væsentlig rekreativ betydning og der ikke findes/etableres tilfredsstillende alternative adgangsmuligheder.

Generelle regler fra Adgangsbekendtgørelsens §§ 25-28

- Alle skal rette sig efter ejerens anvisninger og skilte.
- Det er ikke lovligt at tænde bål eller på anden måde skabe risiko for brand i skove og på udyrkede arealer. Herunder tobaksrygning mellem 1. marts og 31. oktober i visse typer af skove og udyrkede arealer.
- Fangstredskaber og skydevåben, som ifølge jagt- og vildtforvaltningsloven ikke må anvendes til jagt, må ikke medbringes.
- Det er desuden ikke tilladt at:
 - Fiske i søer, damme og vandløb.
 - Beskadige træer og buske.
 - Foretage erhvervsmæssig indsamling af nødder, bær, svampe, frø, kogler, blomster, urter, grene, kviste, mos og lav. Indsamling i begrænset mængde til privat brug er tilladt.
 - Skræmme/forulempe/beskadige huler, reder, yngel og æg.
 - Drive handel.
 - Opstille telte og lign.
 - Udvise støjende adfærd.
 - Benytte metaldetektorer, projektører eller andet stærkt lys.
 - Klatre med brug af sikringsudstyr.